

Horní náměstí – Ratusz
 Godziny otwarcia: codziennie: 9 – 19 h
 infocentrum@olomouc.eu
 Tel.: +420 585 513 385, +420 585 513 392, Fax: +420 585 220 843
 http://tourism.olomouc.eu

Ci Olomuniec oferuje następujące usługi:

- Informacje turystyczne i zakwaterowanie
 - informacje turystyczne nt. Olomuńca i jego okolicy
 - wyszukiwanie połączeń komunikacyjnych
 - usługi przewodnickie
 - wejście na wieżę ratusza codziennie o 11.00 i 15.00
 - przyjmowanie zamówień na zwiedzanie ratusza z wyjściem na wieżę
- Informacje kulturalne, towarzyskie i sportowe
 - przedsprzedaż biletów na imprezy kulturalne odbywające się w Olomuńcu
- Sprzedaż pamiątek i map
- Informacje o działalności Magistratu miasta Olomuńca i innych instytucji na terenie miasta
- EUROPE DIRECT – Centrum Informacji Europejskiej

**Karta, z którą
zaoszczędzisz!**

Karta turystyczna, ważna 48 godz. lub 5 dni oferuje w Olomuńcu, na Morawach Środkowych i w Jesionikach:

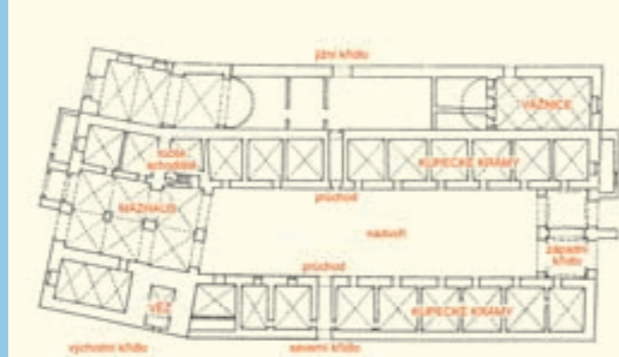
DARMOWE WEJŚCIA: Zamki, pałace, muzea, zoo, MHD Olomouc (komunikacja miejska), minigolf, atrakcje adrenaliny i inne

ZNIŻKA: parki wodne, zabiegi uzdrowiskowe, jaskinie, restauracje, zakwaterowanie i inne.

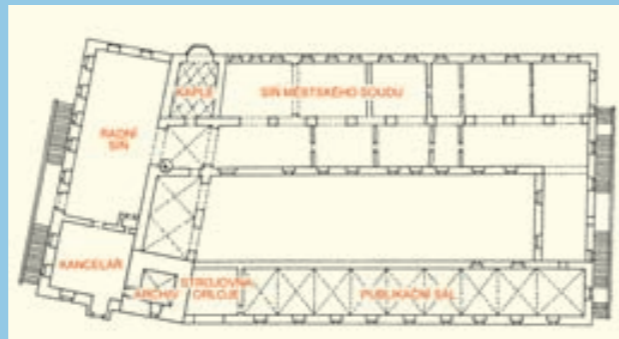
Kartę można nabyć w punktach informacji oraz u innych sprzedawców przewoźnych.

Więcej informacji na: www.olomoucregioncard.cz

OLOMOUC region CARD

Ratusz olomuniecki pod koniec XVI wieku. Plan piewszego piętra.

Ratusz olomuniecki pod koniec XVI wieku. Plan parteru.

musowo przekształcono na okres pięćdziesięciu lat na siedzibę Sądu Rejonowego. Jeszcze przed wygaśnięciem umowy najmu radzie miejskiej udało się z wyczuciem odnowić Kaplicę Św. Hieronima, jednak później założone Towarzystwo Odnowy Zegara Astronomicznego dopuściło przeprowadzenie jego kompletnej „renowacji” w stylu neogotyku, która w 1898 roku w nieodwracalny sposób doprowadziła nie tylko do zniszczenia artystycznej, ale

Malowidło ścienna przedstawiające Sąd Ostateczny powyżej wejścia do kaplicy ratusza pw. Św. Hieronima, 1488 r.

także historycznej oraz technicznej wartości wyjątkowego dzieła. Kolejny 1899 rok zapoczątkował rozważania na temat kompletnej odnowy budowli, biorących pod uwagę okazała przebudowę w duchu romantycznego historyzmu. Przekształcenia, zakończone w 1904 roku, jednak już w tym czasie zostały celem słusznej krytyki ze strony specjalistów.

Dwudziesty wiek dodał do dziejów budowli ratusza olomunieckiego tylko drobne szczegóły, do których oczywiście zalicza się także najmniej chwalebny odcinek odnowy zegara astronomicznego przeprowadzony w duchu socrealizmu przez Karola Svolinskiego. I w końcu lata dziewięćdziesiąte minionego wieku przyniosły stopniowo wyremontowanie dachów i fasad, nowe udostępnienie parteru wschodniego skrzydła dzięki otwarciu galerii i kawiarni Caesar oraz udane odnowienie wykusa kaplicy ratusza. W nowe milenium ratusz wkroczył cenioną odnową bruku leżącego wokół niego Rynku Górnego oraz wybudowaniem pobliskiej Fontanny Ariona, będącej dziełem pochodzącego z Olomuńca artysty Ivana Theimera.

Tekst i rysunki: Marek Perůtka
 Zdjęcia: Milena Valušková, archiv MMO

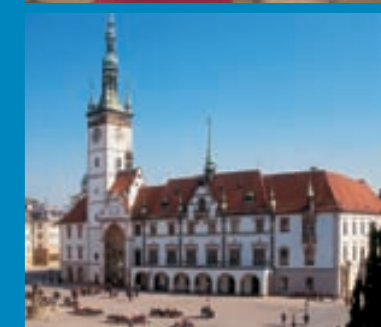
Renesansowy portal sali ratusza z około 1530 roku, na podstawie wtórnie zamieszczonej daty na tarcze na środku fryzu rozłożonego i z powrotem złożonego jeszcze w drugiej połowie XVI wieku.

Ratusz

OLOMOUC

Późnogotyckie sklepienie prezbiterium w kaplicy ratusza.

Gmach ołomunieckiego ratusza dominujący Górnemu Rynkowi, stanowi już od przeszło sześciu wieków symbol gospodarczego i politycznego znaczenia dawnej kólewskiej stolicy Moraw. Obecnie jest on najważniejszym zabytkiem architektury i obok pałacu arcybiskupiego oraz sześciu starożytnych kościołów, jest także jedyną pamiątką o przeznaczeniu publicznym lub reprezentacyjnym, która nadal służy swemu pierwotnemu celowi. Do dnia dzisiejszego jest on siedzibą wybranego samorządu miejskiego i jego urzędu.

Zezwolenie na budowę ratusza z domem kupieckim miasto Ołomuniec uzyskało na mocy przywileju wydanego w 1378 roku przez Margrabiego Moraw Jozšta Luksemburczyka. Pierwotnie była to drewniana budowla, oddana do użytku między latami 1410 – 1411, jednak prawie zaraz, gdzieś koło 1417 roku spłonęła. Nowy budynek rozpoczęto wznosić na początku lat dwudziestych XV wieku, tym razem już z kamienia łamanego i na planie zachowanym do czasów dzisiejszych. Rozległy budynek z trzema skrzydłami zbudowany wokół podłużnego dziedzińca już wówczas pełnił obie podstawowe funkcje – ratusza i hali targowej – zapisanej w przywileju luksemburskim. Parter bardziej wystawny wschodniego skrzydła zdominowany został przez dwunawową sień wejściową nakrytą sklepieniem krzyżowym, do której wewnątrz budynku przylegały kręte schody prowadzące na piętro. Po nich można było wejść do sali obrad rady oraz kancelarii miejskiej, połączonej z lokalem archiwum mieszczącym się na piętrze wieży ratusza. Parter północnego i południowego skrzydła służył jako kramy kupców ołomunieckich. Rozdzielony więc został na poszczególne sklepy z osobnymi wejściami poprzez małe portale otwarte na dziedzińcu. W okóło jednej trzeciej wschodniej długości obu skrzydeł znajdowały się przejścia, łączące dziedzińcu z przestrzenią przed ratuszem. Ten etap budowy zakończony został w 1443 roku zadaniem wieży ratusza.

Zasadniczą przemianą na majestatyczną siedzibę ratusza przeszedł dopiero w dwudziestolecie, w którym Morawa została opanowana przez króla węgierskiego Macieja Korwina, i kiedy

zostały położone fundamenty przyszłego rozkwitu Ołomuńca w XVI wieku. Poczynając od 1474 roku przebudowa najpierw objęła oba skrzydła pierwotnego domu kupieckiego, które zwiększono do wysokości dwu kondygnacji. Istotną część pierwszego piętra południowego skrzydła zajęła dwunawowa zasklepiona sala sądu miejskiego. Na piętrze północnego skrzydła została wybudowana nowa sala nazwana Publikacyjna. Oba podłużne skrzydła ratusza zostały połączone zachodnim skrzydłem, do którego rada umieściła kancelarie zarządu folwarków miejskich. Na jego parterze powstało z zewnątrz dostępne pomieszczenie wagi miejskiej, a sąsiednie kramy kupieckie przekształcone zostały na arsenał, strażnicę, więzienie oraz izbę tortur. Znaczenie uprawnień do sądownictwa karnego przysługujących samorządowi miejskiemu później przed tym skrzydłem ostentacyjnie podkreślił pręgierz, umieszczony w to miejsce gdzieś około 1500 roku w związku z nowymi rządami wprowadzanymi do królestwa przez Władysława Jagiellończyka.

Późnogotycka sala na pierwszym piętrze północnego skrzydła ratusza, dawniej nazywana Publikacyjna. Pierwotnie była ona punktem zgromadzeń publicznych oraz odbierania hołdu składanego przez wioski służebne, obecnie służy jako sala ceremonialna.

Bardziej łaskawą twarz ratusz pokazywał w kierunku północnym, gdzie w tym okresie późno gotyckiej przebudowy powstała w sąsiedztwie wieży ratusza monumentalna, murowana wnęka zegaru astronomicznego, zwieńczona ostrołukiem. Pierwszą konkretną źródłową wzmiankę o ołomunieckim zegarze astronomicznym znajdujemy jednak dopiero później, w kompozycji humanistycznej Szczepana Taurina z 1519 roku. Po przeciwległej stronie wschodniego skrzydła ratusza uwaga skupiła się na kaplicy Św. Hieronima urządzonej na pierwszym piętrze, zakończonej w 1488 roku i konsekrowanej w trzy lata później. Sklepienie sieciowe jej nawy oparte jest na nieregularnie rozmieszczonych wspornikach, a prezbiterium wysunięte jest poza obręb korpusu gmachu ratusza w postaci trójbocznego wykusza, zasklepionego wczesnym sklepieniem krzywoliniowym, pierwszym przykładem jego zastosowania na północ od Dunaju. Ciężar wykusza od zewnątrz spoczywa na wsporniku figuralnym – popiersiu mężczyzny, interpretowanym jako portret autora budowli.

Jedyną częścią ratusza, która zdaje się, nie została istotnie objęta późno gotyckimi przekształceniami, pod koniec XV wieku pozostawała jej wschodnia elewacja. Pierwszą udokumentowaną datą zmiany jej postaci jest dopiero 1529 rok, kiedy naj-

pierw poddano przebudowie i potem na nowo przesklepieno salę ratusza. Częścią składową przekształceń było także osadzenie portalu renesansowego, zainspirowanego pierwowzorem Kaplicy Św. Salwatora ratusza wiedeńskiego. Ukoronowaniem tej części budynku stała się manierystyczna loggia, wybudowana w 1591 roku przez kamieniarza Hansa Josta. Służyła ona, oprócz uroczystej inauguracji obrad rady miejskiej, także i do celów ceremonialnych. Symbolicznym zwieńczeniem drugiego stulecia istnienia ratusza ołomunieckiego w latach 1601 – 1607 było podniesienie wieży ratusza do obecnej wysokości 75 metrów. Jej szczyt powyżej kamiennego obejścia został nakryty wysokim hełmem z czterema niższymi iglicowymi sterczynami.

Wiek XVIII zapisał się na karty historii ratusza ołomunieckiego przede wszystkim w latach dwudziestych barokowym przekształceniem fasad. Kolejny wiek XIX przyniósł już raczej stopniową utratę dawnej sławy, zwłaszcza kiedy w 1849 roku ratusz przy-

Prezbiterium Kaplicy Św. Hieronima z 1488 roku. Architektura sklepienia oraz maswerków okiennych jest bliska twórczości Jakuba z Landshut, jednego z budowniczych katedry w Strasburgu.

